

14.03.2018

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite Lausuntopyyntö muistiosta yhdistelmävakuutukseksi, STM012:00/2018

Asia **Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto yhdistelmävakuutusmuistios-
ta**

Luovien alojen vahvistamista selvittänyt opetus- ja kulttuuriministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriö asettama työryhmä esitti raportissaan Luova talous ja aineettoman arvon luominen kasvun kärjiksi (OKM 2017:18), että sosiaaliturvajärjestelmää tulee kehittää siten, että se tukee työtekoa ja siten kasvua kaikissa olosuhteissa. Työryhmä esitti myös, että työelämän eri roolien vaihtelevuus ei saa aiheuttaa kannustinloukkuja tai esteitä työllistymiselle. Työryhmä totesi, että työtä yleisesti ja luovaa työtä erityisesti tehdään laajasti tavalla, joka asettuu yrittäjyyden ja työsuhteen väliin ja että tämä työnteon muoto näyttää edelleen yleistyvän. Työryhmän raportissa esitettiin myös, että itsensä työllistävien ja freelancereiden sosiaaliturva on saatettava tasa-arvoiseksi palkkatyöhön verrattuna ja että siirtymistä yrittäjästä palkansaajaksi tulee helpottaa ja yrittäjänä toimimisen kynnystä laskea. Työryhmän raportti sisälsi sosiaali- ja terveysministeriön eriävän mielipiteen joihinkin työryhmän esityksiin.

Edellä mainitun työryhmän esitysten perusteella työttömyysturvan kehittämiseksi näyttäisi taide- ja kulttuurialojen näkökulmasta olevan yleisesti ottaen tarvetta. Nyt lausunolla olevaa mallinnettua ehdotusta työttömyysturvan yhdistelmävakuutukseksi voidaan tarkastella peilaamalla sitä työryhmän esityksiin: Itsensä työllistävien ja freelancereiden sosiaaliturvan saattamiseen tasa-arvoiseksi palkkatyöhön verrattuna, kannustinloukkujen ja työllistymisen esteiden purkamiseen sekä siihen, helpottaako se siirtymistä yrittäjästä palkansaajaksi ja laskeeko se yrittäjänä toimimisen kynnystä. Edellä todettu huomioden, mallinnettua ehdotusta yhdistelmävakuutukseksi voidaan pitää oikeansuuntaisena, joskaan se ei täysin vastaa työryhmän esityksiä tarvittavista muutoksista (mm. työssäoloehdon kertymisaika on yhdistelmävakuutetuilla pidempi kuin palkansaajilla).

Lausuntopyynnössä pyydetään ottamaan kantaa myös esitetyn mallin ymmärrettävyyteen työssäoloehdotusta koskevan sääntelyn osalta. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että mitä yksinkertaisempi ja selkeämpi työttömyysturvajärjestelmä on, sitä helpompi se on ymmärtää koulutustausta ja kielitaidosta riippumatta. Muistiosta esitetyn perusteella työssäoloehdotusta koskevaa sääntelyä voidaan pitää jossain määrin vaikeaselkoisena. Mikäli malli otetaan käyttöön, olisi hyvä esim. visuaalisen informaation kuten infograafi-

koiden keinoin huolehtia siitä, että malli on kaikkien työttömyysturvaa tarvitsevien ymmärrettävissä yhdenvertaisesti.

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Kulttuuriasiainneuvos

Petra Havu